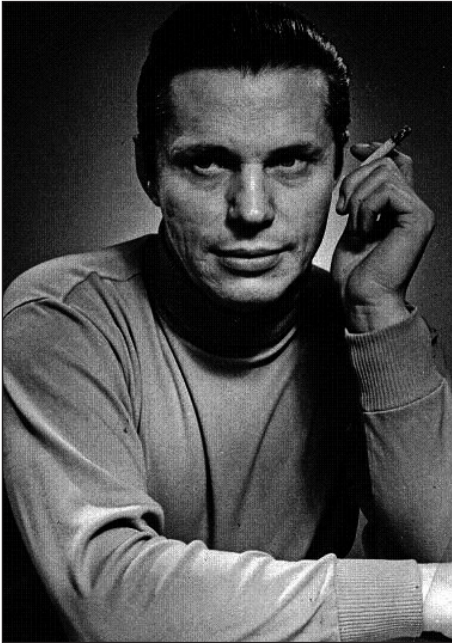

TADEUSZ ŚLIWIAK

1928. január 23-án született Lvovban. 1945-ben Varsóba, 1948-ban Krakóba költözött. Többféle egyetemi tanulmány elkezdése és elhagyása után színművészeti főiskolán szerzett diplomát, (évfolyamtársa volt többek között Zbigniew Cybulski) s Krakóban színészként helyezkedett el. Amikor a Variety Theatre irodalmi művészeti vezetője lett, már számos irodalmár, költő csoportosult körötte. A Lengyel Televízióban előbb gyermekműsorokkal kísérletezett, később önálló rendszeres műsorokat szerkesztett, amelyek közül a Kulturális Magazin kiemelkedő programja volt. Az Irodalmi Élet főszerkesztője, a krakkói Barbarus irodalmi csoport tagja volt. Első verseskötete Utak és utcák címmel 1954-ben jelent meg, de a számos verseskötet mellett gyermekek számára írt könyveket, az orosz irodalom kortárs-szerzői műveit fordította, s a magyar irodalomból is átvett/ fordított munkákat. Népszerű mint dalszerző és slágerszövegíró. A Lengyel Írószövetség tagja volt 1953-tól az 1994. december 3-án Krakóban bekövetkezett haláláig. Számos művészeti díjat nyert el, és magas állami kitüntetésekben részesült.

A „Dal a vérről” című verse a magyar forradalom idején született, s tükrözi a lengyel nép őszinte szolidaritását. A lengyelek kötszereket, kenyeret, élelmet gyűjtöttek és küldtek a harcoló Budapestnek. A lengyel városokban az utcákon álltak sorban az emberek, s vért adtak a sebesült magyar szabadságharcosok számára.

SŁOWO O KRWI

Gdzie sprawiedliwy
wybucha gniew,
gdzie w walce wolność do zdobycia,
— tam nas nie braknie.

Toczą krew
dla ich zwycięstwa,
dla ich życia.

Lekarzu śmiało
sącz krew z żył,
niech ile trzeba w szkle się zbierze,
zostaw mi tyle
abym żył
i mógł zwycięstwem się nacieszyć.

Nie czas rozprawiać o ich losach,
gdy ranne ręce wznoszą sztandar. .
Może dla Ciebie czarnowłosa
ta krew
i polski chleb
i bandaż.
A może Tobie Paganini
małej winiarni
życie wróci
- ta krew,
gdy żyły Twe opłynię
i z niebem w oczach się przebudzisz.

Ta krew, co Wisłą nie spłynęła
gdy lud nasz kruszył mury kłamstw,
ta krew, co Wisłą nie spłynęła
po stokroć się należy wam.
Lekarzu popatrz
ilu nas ...
W serca przyjaciół życie przelej.
Lekarzu spiesz się,
nagli czas.
Czekają
ranni
przyjaciele.

1956. október.

DAL A VÉRRŐL

Ahol kirobban az
igazságos harag,
hol a harcban a tét a szabadság
— mi ott vagyunk.

Adjatok vért,
az életükért,
s hogy vesszen a rabság.

Csak bátran, orvos,
szívd ki a vért,
amennyi kell, mind üvegbe gyűjtsd,
csak annyit hagyj,
hogy éljek és
örülni tudjak győzelmüknek.

Nincs idő róluk fecsegni már,
mikor vérző kéz viszi a zászlót.
Tán a tiéd lesz, fekete lány,
ez a vér,
a lengyel kenyér,
s a sebre a vászon.
És talán neked, kicsi borpince
nagy hegedűse,
életed adja vissza a vér,
ha pilla nyitván
az ég színe szemedbe visszatér.

Vérünk, mely nem folyt el a Visztulán,
hogy szétzúztuk a hazugság-falat,
vérünk, mely nem folyt el a Visztulán,
titeket illet, nektek maradt.
Nézd orvos,
mennyien vagyunk...
Önts életet barátaink szívébe.
Siess, orvos,
nem várhatunk.
Sebesült
vár
a vére.

Lengyelből fordította: Gömöri György